

АФЕРА СО ДАЛЕКУСЕЖНИ ПОСЛЕДИЦИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА

Провалите биле проследени со терор, апсења и судења, кои многу штетно се одразувале на Революционерната организација. Единственото нешто позитивно било тоа што преку страдањата на населението и судењата на револуционерите светската јавност и дипломатијата дознавале за ослободителната борба на македонскиот народ.

Пишува:
Анита ДИМОВА

воопшто за македонското национално ослободително движење.

На 23 јануари 1901 година во Солун полицијата уапсила три лица, кои "го нарушиле редот околу јавните објекти кај Вардарската Капија", Милан Михајлов, Александар Ников (кој успеал да побегне) и Кочо Георгиев. Во џебовите на Михајлов биле пронајдени револвер и кама, а кај другите двајца, покрај оружје, биле најдени и разни компромитирачки хартии, меѓу кои и една покана за последното заседание на Централниот комитет на ВМРО, каде што Ников бил секретар. На камата на Кочо Георгиев бил изгравирани натписот "Слобода или смрт". Така почнала да се расплетува мрежата на Организацијата. Во прилог на османлиските власти им одел и слабиот карактер и неиздржливоста на Михајлов, кој не можел да го издржи мачењето и почнал да зборува сè што знае. Како последица на тоа биле уапсени повеќе членови на ЦК ВМРО: Пере Тошев, Христо Матов, д-р Христо Татарчев и други.

Апсењето на членовите на Организацијата се проширило во Воденско, Кукушко, Гевгелиско и во Тиквешкијата, а оттаму во Скопскиот округ и во

ХРИСТО МАТОВ И ПЕРЕ ТОШЕВ, УАПСЕНИ ЧЛЕНОВИ НА ЦК ВМРО

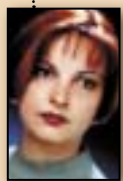
Радовишката каза. Официјалните податоци говорат за 188 уапсени лица, 101 осудени, меѓу кои и членовите на ЦК ВМРО, кои во групи од по 10 луѓе биле испратени во заточеништво во Подрум кале во Мала Азија. Друга група од 44 луѓе била испратена во заточеништво во Мала Азија, во Акија, а 9 лица биле осудени на смрт.

ТЕРОР И СТРАДАЊЕ

Оваа афера им донела многу терор, апсења и судења, многу неволји и страдања, како на членовите на Организацијата, така и на невиното македонско население. Најголем удар претрпело македонското револуционерно движење. Единствен член на Централниот комитет кој бил слободен, Иван Хаџи Николов, во една таква мачна атмосфера, очекувајќи го апсе-

њето, сите тајни шифри на Организацијата, адресите и другите значајни документи му ги предал на Иван Гарванов. Историјата покажа дека овој потег го сменил правецот на македонското дело. Раководството на Организацијата се нашло во рацете на туѓ човек (директор на Солунската егзархиска гимназија), кој во отсуство на поголем број членови на ЦК повел курс за што побрзо востание во Македонија.

Единствената позитивна страна од Солунската, а и од другите провали било тоа што преку страдањата на населението и судењата на револуционерите светската јавност и дипломатијата дознале за разгранетоста и за големината на Революционерната организација, која имала улога да го поведе македонскиот народ во ослободителна борба.

Како растела и се омасовувала Внатрешната револуционерна организација, така се зголемувал и ризикот да се наруши нејзината тајност и да се открие мрежата.

Уште од почетокот, во 1896 година, вниманието на османлиската власт било насочено кон македонското движење, односно тогаш кога во вреките со ориз кои ги пренесувал кираџијата Доне Стојанов од Штип биле откриени неколку рачни бомби. Турската власт знаела дека македонското население се вооружува и се подготвува за нешто "големо". Таа барала слаби точки и начин да навлезе во врвот на Организацијата и во коренот да го пресеке или барем да му наштети на револуционерното движење. Често пати таа и успеала во тоа.

ПРЕДАВСТВО

Солунската провала од јануари 1901 година имала најтешки и најдалекусежни последици за Организацијата и